

Grejen med
mördarrobotar

Inledning	1
Vad är mördarrobotar?	2
Vad är problemet?	3
Ett feministiskt perspektiv	8
Varför ett förbud mot mördarrobotar?	10
Vilka vill ha ett förbud?	12
Sverige och mördarrobotar	13
Vad kan du göra?	14
Diskussionsfrågor	15
Källförteckning	16

GREJEN MED MÖRDARROBOTAR

Publicerad av Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF)

Denna publikation är framtagen med stöd från *Campaign to Stop Killer Robots* som består av en koalition av över 170 civilsamhällesorganisationer i 65 länder. Målet för kampanjen är att ett så kallat förebyggande förbud ska förhandlas fram, med syfte att stoppa utvecklingen av mördarrobotar. Läs mer på: www.stopkillerrobots.org

Stockholm 2021

Författare: Gabriella Irsten

Ansvarig utgivare: Malin Nilsson

Layout: Pernilla Lundmark

INTERNATIONELLA KVINNOFÖRBUNDET FÖR FRED OCH FRIHET är en feministisk fredsorganisation vars syfte är att sammanföra personer som enas i sin beslutsamhet att studera, informera om och avskaffa de grundläggande orsakerna till väpnade konflikter och legitimeringen av krig.

IKFF finns i 50 länder runt om i världen och vårt internationella program *Reaching Critical Will (RCW)* arbetar för nedrustning direkt gentemot FN och FN:s medlemsländer. IKFF Sverige är en del av *Campaign to Stop Killer Robots* och sitter i utrikesministerns Folkkräts- och nedrustningsdelegations arbetsgrupp om helt autonoma vapen (även kallade mördarrobotar).

STÖD VÅRT ARBETE!

Swish: 1234760674

Bankgiro: 5491-7166

Märk inbetalningen med »gåva«.

Bli medlem!

www.ikff.se

Facebook: IKFFSweden

Instagram: @ikff_sverige

Twitter: @ikff_sverige

Inledning

I VÅR VARDAG möter vi allt oftare datorer som i sitt beteende liknar människor. När du går in på en hemsida och chattar med kundtjänst är det ofta inte en människa på andra sidan skärmen utan en dator, en robot, som välkomnar dig med ett ”Hej!” och svarar på dina frågor. Vi behöver inte längre trycka in vår pinkod i mobilen, istället scannar en kamera av våra ansikten, identifierar att det är rätt person och låser automatiskt upp telefonen. Bilar kräver allt mindre av den som sitter bakom ratten då den själv kan följa vägen, anpassa hastigheten och känna av avståndet till bilen framför. Datorer blir allt smartare, med egna ”hjärnor” som kan lära sig saker och fatta egna beslut utan vår inblandning med

hjälp av så kallad artificiell intelligens (AI) eller maskinintelligens. Denna utveckling har möjligheten att hjälpa oss hantera vissa utmaningar, exempelvis i relation till klimatförändringar och sjukvård.

Alla som har arbetat på en dator vet dock att det ibland uppstår fel. Den hänger sig och inget händer när du trycker på tangenterna. Det kan skapa irritation men gör inte så mycket om det bara är att starta om datorn för att få den att fungera igen. I värsta fall kan du få börja om med det du gjorde.

Men vad händer om datorn har ett vapen?

FAKTA

Artificiell intelligens

Det finns ingen allmän definition av artificiell intelligens (AI) eller maskinintelligens, men det handlar om digital teknik som möjliggör automatiserad informationsbehandling och beslutsfattande utan mänsklig inblandning. En teknik som kan utföra ”mänskliga kognitiva processer”, så som att lära sig saker av tidigare erfarenheter, förstå språk, lösa problem, planera handlingar och generalisera. Men AI är också ett vetenskaps- och teknikområde som handlar om att studera, förstå och utveckla maskiner med intelligent beteende.¹ Exempel där AI kan tillämpas är chattar, ansiktigenkänning, självkörande bilar och autonoma vapensystem.

Vad är mördarrobotar?

Användningen av artificiell intelligens (AI), eller maskinintelligens, är på stark uppgång inom vapenindustrin. Redan idag används vapen med viss autonomi, men i slutändan är det en människa som fattar besluten, som trycker på en knapp och som har kontrollen. Ett sådant exempel är väpnade drönare, obemannade farkoster som styrs från ett kontor där en människa genom en kamera bestämmer vilken byggnad, eller människa, som ska beskjas och trycker på knappen.

Men nu är länder och vapenindustrin på väg att gå ett steg längre och utveckla vapen som på egen hand kan välja ut och attackera ett mål utan någon mänsklig inblandning eller kontroll. Människa och maskin separeras fullt ut. Dessa vapen kallas för helt autonoma vapen, eller mördarrobotar.

Vad är problemet?

ATT STRIDA MED robotar istället för människor skulle innebära att soldater slipper skickas ut i krig. Det skulle kunna spara människoliv. Så vad är problemet med mördarrobotar?

Det finns en rad problem när det kommer till en framtid där robotar själva fattar beslut om användandet av våld.

ETISKA GRÄNSER

Människor har mänskliga egenskaper som empati, samvete och känslor. Vi har etiska och moraliska regler och normer. Dessa egenskaper kan en robot inte efterlikna. En robot gör det som krävs för att uppnå ett mål, oavsett konsekvenser.

Utvecklingen av mördarrobotar betyder en separation mellan människa och slagfält som leder till avhumanisering av krigföring. När vi inte ser människorna som drabbas av våldet slutar de vara människor, de blir objekt som ska bekämpas. Avsaknaden av mänskliga egenskaper, som kan hålla en mänsklig soldat tillbaka, gör att mördarrobotar saknar förmågan att göra etiska bedömningar.

Om vi tillåter maskiner att fatta beslut om liv och död, kliver vi över en etisk gräns. Detta strider mot grundläggande principer om mänsklig värdighet och rätten till liv. De långsiktiga konsekvenserna kan vi inte överskåda.

TEKNIKENS BEGRÄNSNINGAR

Artificiell intelligens kan fatta egna beslut för att på det mest effektiva sättet nå sitt mål. AI har förmågan att lära och anpassa sig utifrån erfarenhet vilket medför extrema risker då de kan ändra sitt beteende, göra saker som de ursprungligen inte var tänkta för, utan att tillverkaren eller användaren förstår hur eller varför.² Tekniken har därmed allvarliga begränsningar då vi inte kan veta hur de kommer att bete sig. Precis som med din dator kan det också uppstå tekniska fel. Om en mördarrobot börjar skjuta okontrollerat på grund av fel blir följderna katastrofala. Hur stora risker är acceptabla? Vi vet även att inget system är hundra procent vattentätt. Hackerattacker och buggar i systemen kan få ödesdigra konsekvenser när det handlar om vapen.

TRÖSKELN FÖR KRIG SÄNKS – SÄKERHETSPOLITISKA KONSEKVENSER

Mördarrobotar skulle i grunden förändra användningen av våld. Konsekvenserna av dessa förändringar skulle vara globala och ändra själva krigföringens natur.³ Denna nya teknik kan leda till en internationell kapprustning, som ökar osäkerheten och hotar global fred och säkerhet. Om ett land skaffar mördarrobotar kommer andra, som har möjlighet, att följa efter och upprust-

ningen är ett faktum. Alla vill ”skydda” sig från varandra.

Mördarrobotar kan även bli oförutsägbara i samspel med varandra. Det kan leda till en snabb och oplanerad upptrappning av konflikter, eftersom de kan svara på handlingar från andra mördarrobotar fortare än människor hinner reagera. En okontrollerad och farlig kedjereaktion av våld kan då utlösas.⁴

Det finns de som argumenterar för att mördarrobotar skulle fatta bättre beslut än människor då den mänskliga faktorn försvinner, alltså mänskligt felhandlande som olycksorsak. Människan är till naturen felbar och kan därför med hjälp av intelligenta robotar täcka upp för sina brister. En dator somnar inte vid ratten för att den inte sovit ordentligt.

Samtidigt ser vi hur distans och avhumanisering kan leda till ökad användning av våld.⁵ Stater och väpnade grupper kan föra krig utan att själva vara närvarande eller känna konsekvenserna av våldet. Att sätta in soldater i en konflikt innebär idag att beräkna risken för att människoliv förloras. Om de egna soldaterna inte längre riskerar att dö, sänks tröskeln för att gå in i krig då ”kostnaden” blir lägre. Vi kan därför komma att se fler väpnade konflikter i framtiden med stora risker för att civila drabbas.

Vi har redan sett hur den tekniska utvecklingen med väpnade drönare lett till en ”byråkratisering av våld” där ett ökat avstånd mellan militär och slagfält gör att det mänskliga lidandet av våldet endast blir till statistik över huruvida målet uppnåtts eller inte.⁶ Detta ger en inblick i hur utvecklingen av mördarrobotar kan påverka framtidens krigföring.

HUR SKYDDAS CIVILA? KRIGETS LAGAR

Mördarrobotar är en helt ny och aldrig tidigare skadad utveckling av vapen som innebär nya utmaningar i hur de lagar vi idag har vid väpnade konflikter ska användas. I krigets lagar, den internationella humanitära rätten, är skyddet av civila centralt. Distinktionsprincipen, att skilja mellan militära mål och civila, och proportionalitetsprincipen, att åtgärder inte skall överskrida det som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet, är två hörnstenar. Mördarrobotar skulle inte ha förmågan göra den bedömning som krigets lagar kräver.

FAKTA

Krigets lagar

Den internationella humanitära rätten, även kallad krigets lagar, gäller i alla väpnade konflikter och oavsett vem som startade konflikten. Det rör sig framförallt om regler mellan stater, men även väpnade grupper och individer kan vara bundna. Den syftar till att begränsa det lidande som väpnade konflikter orsakar för såväl civila som stridande och reglerar vilka stridsmetoder och stridsmedel som får användas. Den innehåller också regler till skydd för personer som är sjuka, sårade eller skadade, eller har fallit i fiendens våld, liksom för civila och civil egendom.⁷

”Mördarrobotar skulle inte ha förmågan att göra den bedömning som krigets lagar kräver”

DISTINKTIONSPRINCIPEN

Idag utkämpas krig allt oftare i stadsmiljöer mitt bland civilbefolkningar och sällan mellan två fronter av uniformerade militär-makter. Mördarrobotar skulle därför ha svårt att tolka skillnader mellan civila och militärer. Stridande kan sakna uniformer eller andra tecken som utmärker dem, de kan även försöka smälta in bland civila. De identifieras istället genom deras beteende och deltagande i väpnade aktiviteter.⁸

Hur vi människors betar oss är starkt kopplat till vår omgivning och den situation vi befinner oss i. Landskap, tillfälle, tid på året och kultur kan alla spela in. En robot kan till exempel ha svårt att göra skillnad på en soldat och en civil person som har ett gevär för att jaga. En bröllopsceremoni, där skott avlossas i firandet, kan ses som en samling stridande.

PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

Proportionalitetsprincipen innebär att den militära betydelsen av ett anfall måste stå i proportion till de risker som civilbefolkningen och civil egendom, exempelvis infrastruktur, utsätts för. Principen medför ett förbud mot anfall som leder till civila förluster (s.k. collateral damage) som är överdrivna i förhållande till den konkreta och direkta militära fördel som kan förväntas.

Åtgärder ska inte gå utöver det som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet.

Att bedöma vad som är proportionerligt i en militär operation är beroende på situation. Vad som är lagligt vid ett tillfälle kan vara olagligt vid ett annat. Det kräver en bedömning från fall till fall. Proportionalitetsprincipen handlar inte om ”enkla” beräkningar om antalet civila som sannolikt kommer att dödas, skadas eller påverkas av en attack. Det måste vägas mot den ”konkreta och direkta militära fördelen som förväntas”.⁹ Detta är beroende av mänskliga bedömningar.

ANSVARSPRINCIPEN

Utvecklingen av mördarrobotar leder även till utmaningar när det kommer till att utkräva ansvar. Vem ska hållas ansvarig om en robot dödar civila? Är det överbefälhavaren eller personen som programmerade den? Det finns stora risker att mördarrobotar kommer att begå brott mot mänskliga rättigheter och krigets lagar utan att det får några konsekvenser, då det inte går att utkräva ansvar. Ansvarsfrågan är viktig då den ska avskräcka från skadande av civila och ge upprättelse när brott begåtts.¹⁰

Det finns i krigets lagar regler som håller ledande militärer eller befälhavare ansvariga för en underordnad soldats krigsbrott om hen visste eller misstänkte att brott skulle begås och inte försökte förhindra det. Men när det kommer till mördarrobotar kanske en befälhavare inte förstår vad som kan hända innan vapnet är i användning eftersom hen själv inte vet hur det kommer att bete sig. Om vetskapen om att roboten kommer att bryta mot krigets lagar när befälhavaren först när den är ak-

tiverad är det för sent eftersom den agerar utan kontroll. Det är rättsligt svårt att hålla människor ansvariga för maskiner de inte kan kontrollera eller förstå.¹¹

HUR KOMMER MÖRDARROBOTAR ATT ANVÄNDAS?

Mördarrobotar kommer med stor sannolikhet att användas i områden där det idag redan pågår väpnade konflikter samt där internationella konflikter utspelar sig i ett annat land, som exempelvis Syrien. Mördarrobotar är därför inte främst ett hot mot Sverige, civila i Sverige eller för högteknologiska länder. Istället är det främst i länder som själva inte utvecklar eller kommer att använda mördarrobotar, som sannolikt kommer att bli testplatser och slagfält för dessa vapen. Högteknologiska länder kan komma att använda dem i andra länder, som själva inte har teknologin, och makt-havare kan komma att använda dem mot

”Afrika kommer att bli experimentfält”

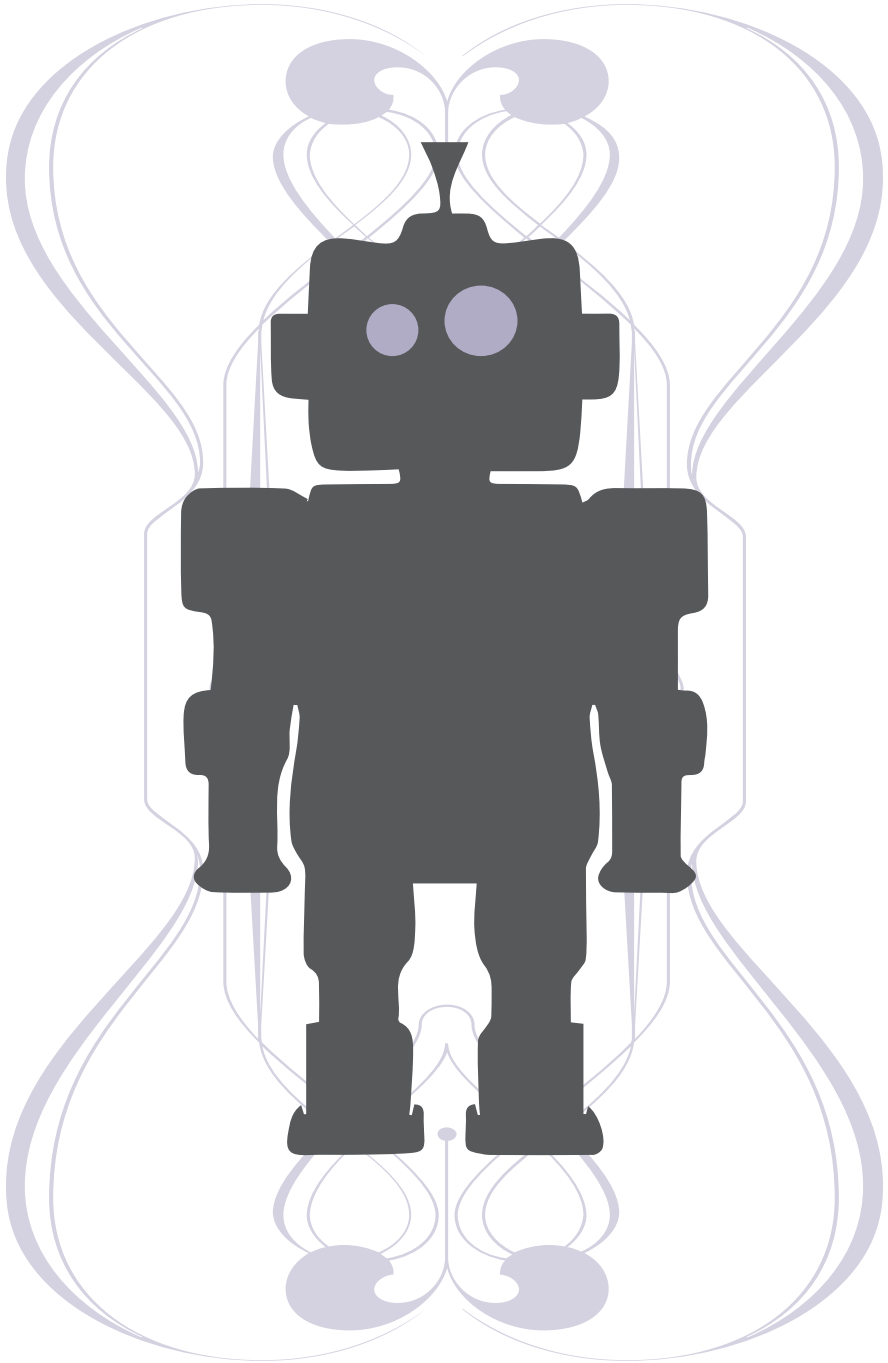
sin egen befolkning, till exempel för att förtrycka marginaliserade grupper, genom exempelvis polisbevakning.¹²

Guy Feugap, IKFF Kamerun, berättar om vikten av att förbjuda mördarrobotar och hur konflikter i regionen riskerar att påverkas om vapnen utvecklas:

”För närvarande orsakar fattigdom, dåligt styre och auktoritära regeringar i Afrika flera kriser, varav många tenderar att förvandlas till våldsam extremism. Terrorhotet som vissa länder står inför, till exempel i regionen runt Tchadsjön, har lett till att länder som har stora intressen i kriget utvecklar semi-autonoma vapen, fjärrstyrda drönare som i framtiden kan bli helt autonoma mördarrobotar.

IKFF Kamerun fruktar att Afrika kommer att bli ett experimentfält om sådana vapen utvecklas. Det är därför brådskande att ta fram ett förbud.”

Ett feministiskt perspektiv

VAPEN ÄR EN maktsymbol och ett verktyg för att utöva makt, som är nära sammankopplat med föreställningar om manlighet. Att förvandla människor till krigare, ”pojkar till män”, har ofta krävt nedbrytning av empati och känsla för etik och moral där våld och fysisk dominans över andra förskönas. Att inse att våld och väpnade konflikter kan förebyggas, och inte kan ”lösas” med ny vapenteknologi, är centralt för att bygga hållbar fred.

Krig sätter samhällen i kris och leder till ökad orättvisa och diskriminering. Grupper som redan är förtryckta eller saknar makt, som kvinnor och minoritetsgrupper, blir ännu mer utsatta. Det inkluderar sexuellt och könsrelaterat våld. Att ersätta soldater med robotar betyder inte att detta våld skulle upphöra. Den som hävdar att mördarrobotar kan vara bättre i krig eftersom ”robotar inte våldtar” förstår inte syftet med sexuellt våld i konflikter. Det handlar inte om enskilda soldaters sexualitet, det är ett verktyg för att utöva makt och förnedra. Det innebär att robotar kan programmeras för att begå våldtäkter.

”Mördarrobotar skulle inte göra att sexuellt våld i väpnade konflikter upphör. Snarare skulle det öka risken eftersom de utvecklas och kommer användas främst av män som ar-

betar inom ramen av en våldsam maskulinitet. Dessa vapensystem ifrågasätter inte en order att sammanföra kvinnor för att våldta dem, och till skillnad från mänskliga soldater saknar det samvete och empati som kan göra att en hedervärd mänsklig soldat vägrar lyda order.”

– Ayo Ayoola-Amale,
ordförande IKFF Ghana.

Redan idag finns det en utbredd straffrihet när det kommer till könsrelaterat våld i krig, särskilt sexuellt våld. Risken för att användningen av mördarrobotar kommer att leda till brott mot mänskliga rättigheter, utan att ansvar utkrävs, är överhängande.

ROBOTAR KAN DISKRIMINERA

Egenskaper som kön, ålder och plats används redan idag för att identifiera personer, inte minst vid drönarattacker.¹³ En stor risk är att fördomar vävs in i mördarrobotar då de skulle programmeras utifrån så kallade ”målprofiler”. Civil användning av AI, i program för exempelvis ansiktsgenkänning, har idag svårare att känna igen och identifiera personer som inte är vita rakade män, röstigenkänning har svårare att tolka kvinnors röster eller icke-nordamerikanska dialekter, och foton

av människor som befinner sig i ett kök kategoriseras automatiskt som kvinnor. I USA finns det exempel på att människor nekats borgen utifrån att ett program dragit slutsatsen att en icke-vit kvinna mer troligt begår brott än en vit kvinna.¹⁴

Hösten 2020 avslöjades det att Twitter automatiskt gjorde att bilder på vita personer fick större synlighet än bilder på svarta personer.¹⁵ Robotar kan därmed rasifiera på samma sätt som människor eftersom de programmeras utifrån samhällets föreställningar. Dessa vapen kan också förprogrammeras med syfte att diskriminera. Mördarrobotar är därför ett direkt hot mot diskriminerade grupper.

FAKTA

Rasifiering och icke-vit

Rasifiering är processen, alltså vad som händer, när en person eller en grupp människor utsätts för rasism. Ordet rasifiering används för att beskriva vad som sker när personen eller gruppen tillskrivs egenskaper och beteenden utifrån föreställningar om hudfärg, etnicitet, religion, språk och/eller nationalitet. På samma sätt som begreppet vithet visar begreppet rasifiering på de sociala konstruktioner och föreställningar som är grunden för en rasistisk struktur (RFSL Ungdom).¹⁶

Begreppen vit och icke-vit syftar på vithet som norm och som social och politisk konstruktion. Det betyder att en person får sociala, politiska och ekonomiska fördelar av att uppfattas som vit, medan icke-vita utsätts eller riskerar att utsättas för diskriminering, kränkningar, hot och våld (RFSU).¹⁷ Begreppet icke-vit kan i sig vara problematiskt då vithet blir norm.

Varför ett förbud mot mördarrobotar?

Framtagandet av ett internationellt förbud mot mördarrobotar kan stoppa utvecklingen och förhindra de risker som vi diskuterat ovan. Förbud mot särskilda vapen är en viktig del i arbetet för att förebygga väpnade konflikter och användandet av våld och för att främja fred. Det skulle även göra det svårare att utveckla vapnen då ett förbud skapar normer som stoppar investeringar samtidigt som utvecklingen av civil AI, för användning inom exempelvis sjukvård, kan fortsätta. Det skulle skapa tydliga ramar inom forskningen för vad som är lagligt och inte.

Ett förbud mot mördarrobotar (helt autonoma vapen) skulle vara förebyggande då denna teknik inte än används utan är under utveckling. Detta har tidigare gjorts med förblindande lasrar¹⁸ och användandet av brandvapen.¹⁹

Sedan 2014 har frågan om en eventuell reglering av utvecklingen av mördarrobotar diskuterats i FN. Det finns olika viljor om huruvida målet är ett rättsligt bindande förbud, en uppförandekod eller ingenting alls, och om regleringen endast ska kontrollera användningen av mördarrobotar eller även utvecklingen av dem. Trots samtalen har inga konkreta resultat uppnåtts på grund av motstånd från en handfull stater, särskilt Ryssland och USA (som själva utvecklar dessa vapen), som bestämt avvisar alla förslag. FN:s generalsekreterare António Guterres har visat stöd för en reglering av mördarrobotar, inklusive ett förbud.²⁰

MENINGSFULL MÄNSKLIG KONTROLL

Fokus i samtalen om reglering inom FN har legat på principen om att upprätthålla ”meningsfull mänsklig kontroll” (meaningful human control) över vapen och behovet av att definiera gränserna för vad som är acceptabelt. Detta begrepp är användbart då tekniken hela tiden utvecklas och en teknisk definition av vad som utgör en mördarrobot snabbt riskerar att bli inaktuellt och leda till att ett förbud skulle bli verkningslöst. Nästan alla stater har erkänt vikten av mänsklig kontroll över användandet av våld och flera har sagt att de inte kommer att skaffa eller utveckla mördarrobotar. Liknade fokus på mänsklig kontroll har även varit utgångspunkten i andra förbundsavtal, så som konventionen om antipersonella minor (1999), biologiska vapen (1975) och kemiska vapen (1997), så det är inget nytt.

FAKTA

Vad är meningsfull mänsklig kontroll?

Uttrycket ”meningsfull mänsklig kontroll” avser kontroll över val och attack av mål, det vill säga de ”kritiska funktionerna” för ett vapen. Detta betyder när, var och hur vapen används; vad eller vem de används mot; och effekterna av deras användning.²¹

VILKA VILL HA ETT FÖRBUD?

I dagsläget (februari 2021) har 30 länder ställt sig bakom kravet på ett internationellt förbud mot mördarrobotar,²² och ännu fler har sagt att de vill ha någon form av bindande regelverk.^{23,24} En majoritet av EU-parlamentets ledamöter röstade 2018 för att ett förbud mot mördarrobotar bör förhandlas fram.²⁵ Därtill har en mängd ickestatliga aktörer ställt sig bakom kravet på ett förbud. Den globala kampanjen *Campaign to Stop Killer Robots* samlar över 170 organisationer i 65 länder runt kravet på ett förbud mot utveckling, produktion och distribution av mördarrobotar.²⁶

Många som arbetar och forskar inom AI, och därmed har djup kunskap om hur det fungerar, varnar för vad konsekvenserna kan bli om denna teknik beväpnas. 2017 uppmanade 116 AI- och robotföretag FN att förbjuda mördarrobotar.²⁷ Vidare har fler än 3 000 experter inom robotik och AI, inklusive forskare som Stephen Hawking, Max Tegmark, Barbara Simons, Lucy Suchman och Elon Musk²⁸ tjugo tidigare mottagare av Nobels fredspris,²⁹ och över 160 religiösa ledare, inklusive Desmond Tutu, krävt ett förbud.³⁰

FAKTA

Vad är robotik?

Robotik är läran om robotar och om mekaniska automatiserade anordningar. Inom robotiken ingår många andra vetenskaper, som fysik, datavetenskap, ellära och matematik.

Sverige & mördarrobotar

Utrikesminister Ann Linde meddelade i regeringens utrikespolitiska deklaration 2020 att ”Sverige driver på inom ramen för konventionen om vissa konventionella vapen för ett effektivt internationellt förbud mot dödliga autonoma vapen som är oförenliga med folkrättens krav.”³¹

Den politiska riktningen är därmed tydlig. Men Sverige har ännu inte agerat för att förverkliga dessa ord. Regeringen har inte anslutit sig till de länder som ställt sig bakom kravet på ett förbud internationellt eller på något annat sätt verkat för att ta en ledande roll i frågan.

I början av 2021 publicerade *Campaign to Stop Killer Robots* en undersökning från 28 länder om attityder kring helt autonoma vapen. Det starkaste motståndet mot utvecklingen av mördarrobotar återfanns i Sverige, där hela 76% motsatte sig utvecklingen av dessa vapen. Två tredjedelar (66%) av de svarande i de 28 länderna som motsatte sig utvecklingen sa att de var mest oroade över att vapnen skulle innebära ”att gå över en moralisk gräns eftersom maskiner inte ska tillåtas döda” följt av bristande möjlighet till ansvarsutkrävande och tekniska problem.³³

FAKTA

Konventionen om vissa konventionella vapen

Konventionen om vissa konventionella vapen (CCW) från 1980, syftar till att avhjälpa användningen och effekterna av flera typer av vapen. Den bygger på två grundläggande principer i internationell humanitär rätt: förbudet mot användning av vapen som har urskillningslös verkan och förbudet mot vapen som är ”av en natur som orsakar överflödigt skada eller onödigt lidande.” Den är utformad för att kunna utvidgas och uppdateras för att omfatta ny utveckling i krigföring.³²

VAD KAN DU GÖRA?

Tillsammans kan vi förändra världen. Tusentals människor över hela världen arbetar med det gemensamma målet att förbjuda utvecklingen av mördarrobotar för en fredligare framtid genom *Campaign to Stop Killer Robots*. Vad kan du göra för att bidra?

- **LÄR DIG MER!** Använd denna publikation och diskutera med vänner och bekanta. Diskussionsfrågor hittar du nedan.

FÖRDJUPNING

- » IKFF:s publikation: Stop Killer Robots - Hur Sverige kan driva ett effektivt förbud mot autonoma vapen (på vår hemsida)
  - » Sveriges Radio: P3 Dystopia - Artificiell intelligens (från den 15 oktober 2018)
  - » Mer material hittar du på vår hemsida ikff.se under *Autonoma vapen* samt på stopkillerrobots.org
- **ORGANISERA DIG!** Det är när vi organiserar oss som vi kan åstadkomma förändring. Gå med i IKFF! Vi är medlemmar i *Campaign to Stop Killer Robots* och driver frågan i Sverige. www.ikff.se
  - **SKÄNK EN GÅVA!** Vi behöver ditt bidrag. Skänk en gåva och var med att förändra världen.

STÖD IKFF

Swish: 1234760674

Bankgiro: 5491-7166

Märk inbetalningen med »gåva«.

DISKUSSIONSFRÅGOR

1. Vad tänker du på när du hör ”mördarrobotar”?
2. Hur skulle en framtid kunna se ut med vapen som själva fattar beslut om att attackera och döda utan mänsklig kontroll?
3. Vilket argument tycker du är viktigast mot mördarrobotar? Etiska, säkerhetspolitiska, tekniska eller rättsliga?
4. Hur skulle du kunna bidra för att öka kunskapen i samhället om mördarrobotar?
5. Hur skulle artificiell intelligens utan vapen kunna användas för att gynna mänskligheten?
6. Finns det andra situationer då mördarrobotar skulle kunna användas, som inte är krig? Vilka konsekvenser skulle det kunna få?
7. Hur skulle mördarrobotar kunna användas för att förtrycka olika grupper?
8. Hur hänger föreställningar om manlighet ihop med vapen?
9. Vad tror du är anledningen till att Sverige inte aktivt driver kravet om ett förbud mot mördarrobotar?

KÄLLFÖRTECKNING

1. Vinnova – Sveriges innovationsmyndighet; ”AI för ett hållbart samhälle” (Senast uppdaterad 19 mars 2020): <https://www.vinnova.se/m/artificiell-intelligens-ai/>
2. Tegmark, M, ”Benefits and Risks of artificial intelligence”: <https://futureoffife.org/background/benefits-risks-of-artificial-intelligence/>
3. Article 36, *Article 36 reviews and addressing Lethal Autonomous Weapons Systems*, (2016), Article 36: <http://www.article36.org/wp-content/uploads/2016/04/LAWS-and-A36.pdf>
4. PAX, ”Killer Robots - What are they and/ what are the concerns?”: <https://www.paxforpeace.nl/publications/all-publications/killer-robots>
5. Bergman, D, *Om stridens psykologi – Del 4: Våldsutövning & konsten att döda*, (2017) Kungliga krigsvetenskapsakademien: <https://kkrva.se/om-stridens-psykologi-del-4-valdsutovning-konsten-att-doda/>
6. Malm, A, *Operational Military Violence: A Cartography of Bureaucratic Minds and Practices*, (2019), Göteborgs universitet: <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/58611>
7. Röda Korset, ”Vad är krigets lagar?” (2019): <https://www.rodakorset.se/krigets-lagar/aven-krig-har-regler/vad-arkrigets-lagar/>
8. Human Rights Watch and The International Human Rights Clinic (IHRC) at Harvard Law School, *Advancing the debate on killer robots*, (2014): https://www.hrw.org/sites/default/files/supporting_resources/advancing_the_debate_8may2014_final.pdf, s. 4-8
9. Röda korset, *Viktiga regler och lagar*, (2019): <https://www.rodakorset.se/krigets-lagar/aven-krig-har-regler/viktiga-regler-och-principer/>
10. Human Rights Watch and The International Human Rights Clinic (IHRC) at Harvard Law School, *Mind the Gap. The Lack of Accountability for Killer Robots*, (2015), Human Rights Watch: <https://www.hrw.org/report/2015/04/09/mind-gap/lack-accountability-killer-robots>
11. Ibid
12. Women’s International League for Peace and Freedom (WILPF), ”A WILPF guide to Killer Robots” (2020): https://www.wilpf.org/wp-content/uploads/2020/04/WILPF_Killer-Robots-Guide_EN-Web.pdf, s.6
13. Acheson, E, Moyes, R & Nash, T, *Sex and drone strikes, Gender and identity in targeting and casualty analysis*, (2014), Women’s International League for Peace and Freedom and Article 36: <https://www.reachingcriticalwill.org/images/documents/Publications/sex-and-drone-strikes.pdf>
14. Acheson, R, *A WILPF guide to Killer Robots*, (2020), Women’s International League for Peace and Freedom (WILPF): <http://reachingcriticalwill.org/images/documents/Publications/wilpf-guide-aws.pdf>, s. 8
15. The Guardian, (21/9 2020), ”Twitter apologises for 'racist' image-cropping algorithm”: <https://www.theguardian.com/technology/2020/sep/21/twitter-apologises-for-racist-image-cropping-algorithm>
16. RFSL Ungdom: <https://rfslungdom.se/ordlista/rasifiering-2/>
17. RFSU Göteborg, RFSL Göteborg, Positiva Gruppen Väst, SRHRteamet i Göteborgs Stad och Närhälsan Kunskapscentrum för sexuell hälsa Västra Götalandsregionen ”Fråga vidare!” (2018): <https://www.rfsu.se/globalassets/pdf/fraga-vidare.pdf>
18. Konventionen om förbud mot eller inskränkningar i användningen av vissa konventionella vapens protokoll IV om förbud mot förblindande lasrar (1998): https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&cmdtsg_no=XXVI-2-a&chapter=26

19. Konventionen om förbud mot eller inskränkningar i användningen av vissa konventionella vapens protokoll III om förbud mot eller restriktioner i användningen av brandvapen (1980): https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mdsg_no=XXVI-2&chapter=26&lang=en
20. Autonomous weapons that kill must be banned, insists UN chief (2019), UN News; <https://news.un.org/en/story/2019/03/1035381>
21. Acheson. R, "A WILPF guide to Killer Robots", (2020), Women's International League for Peace and Freedom (WILPF): https://www.wilpf.org/wp-content/uploads/2020/04/WILPF_Killer-Robots-Guide_EN-Web.pdf, s.2
22. Campaign to stop killer robots, "Country Views on Killer Robots" (2019): https://www.stopkillerrobots.org/wp-content/uploads/2019/10/KRC_CountryViews_25Oct2019rev.pdf
23. Non-Aligned Movement, Statement on behalf of the Non- Aligned Movement and other States Parties to the Convention on Certain Conventional, 3rd Meeting of the Convention on Conventional Weapons Group of Governmental Experts on lethal autonomous weapons systems, (2018): http://reachingcriticalwill.org/images/documents/Disarmament-fora/ccw/2018/gge/statements/29August_NAM.pdf
24. The African Group, Statement by the African Group, 3rd Meeting of the Convention on Conventional Weapons Group of Governmental Experts on lethal autonomous weapons systems, (2018): http://reachingcriticalwill.org/images/documents/Disarmament-fora/ccw/2018/gge/statements/29August_AfricanGroup2.pdf
25. European Parliament resolution of 12 September 2018 on autonomous weapon systems (2018/2752(RSP)): https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0341_EN.html?redirect
26. Campaign to Stop Killer Robots: <https://www.stopkillerrobots.org>
27. Press release from Faculty of Engineering at UNSW, Sydney, Australia, Killer robots: World's top AI and robotics companies urge United Nations to ban lethal autonomous weapons, (2017), Future of life institute: <https://futureoflife.org/2017/08/20/killer-robots-worlds-top-ai-robotics-companies-urge-united-nations-ban-lethal-autonomous-weapons/>
28. *Autonomous weapons: an open letter from AI & robotics researchers*, (2015), Future of life institute: <http://futureoflife.org/open-letter-autonomous-weapons/>
29. Noble Women's Initiative, Nobel Peace Laureates call for pre-emptive ban on Killer Robots, (2014): <http://nobelwomensinitiative.org/nobel-peace-laureates-call-for-preemptive-ban-on-killer-robots/#sthash.gXkiskQE.dpuf>
30. *Interfaith Declaration*, (2014), Pax Netherlands: <https://www.paxforpeace.nl/stay-informed/news/interfaith-declaration>
31. Lінде. A, Regeringens deklaration vid 2020 års utrikespolitiska debatt i riksdagen onsdagen den 12 februari 2020, (2020): <https://www.regeringen.se/4911b7/contentassets/ffecf2bca4fb44a981f1d8f84b0d2c8b/utrikesdeklarationen-2020.pdf>, s.8
32. Reaching Critical Will, Convention on Certain Conventional Weapons (CCW): <https://www.reachingcriticalwill.org/disarmament-fora/ccw>
33. Campaign to Stop Killer Robots, "Opposition to killer robots remains strong — poll", (2021): <https://www.stopkillerrobots.org/2021/01/poll-opposition-to-killer-robots-strong/>

IKFF

Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF) är en feministisk fredsorganisation vars syfte är att sammanföra personer som enas i sin beslutsamhet att studera, informera om och avskaffa de grundläggande orsakerna till väpnade konflikter och legitimeringen av krig.

www.ikff.se